

*Кравцова Я.В.,
студентка спеціальності Публічне управління
та адміністрування
Полтавської державної аграрної академії
м. Полтава, Україна
Науковий керівник: Мирна О.В.*

РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ РЕГІОНУ

Благополуччя України пов'язане з вирішенням проблем фінансової кризи, розвитком державності та зміцненням її власного економічного потенціалу. Нинішній же процес соціально-економічних перетворень відбувається в екстремальних екологічних умовах. Виходячи з цього, як ми вважаємо, одним із найскладніших завдань сучасного періоду є екологічна реконструкція всієї господарської діяльності в нашій країні з тим, щоб вона могла гідно увійти в Європейський союз. Проте ні приєднання до Ради Європи, ні підписання всіх міждержавних конвенцій з охорони навколишнього середовища із відтворення природних ресурсів не скасовують загальновизнаний офіційний міжнародний статус України як зони екологічної нестабільності.

В Україні робляться певні кроки в напрямі подолання екологічної кризи. Так, реалізують "Концепцію сталого розвитку України", яка визначає мету, вектори руху, дорожню карту, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових, екологічних умов становлення та розвитку України [1].

Основою сталого розвитку є паритетність відносин у тріаді людина – господарство – природа. Сталий розвиток узагальнює в собі процес виживання і відтворення генофонду нації, активізацію ролі кожної окремої людини в суспільстві, забезпечення її прав і свобод, збереження навколишнього природного середовища, формування умов для відновлення біосфери та її локальних екосистем, орієнтацію на зниження рівня антропогенного впливу на природне середовище й гармонізацію розвитку людини в природі.

Визначення шляхів забезпечення сталого розвитку Полтавської області повинно ґрунтуватися на формулюванні стратегічних цілей управління регіоном в реаліях сьогодення, тенденцій розвитку з урахуванням екологічної ситуації окремого регіону.

Важливою проблемою в Полтавській області залишаються негабаритні відходи, які спричиняють утворення несанкціонованих звалищ. Вирішення даної проблеми потребує запровадження планової системи збору від населення негабаритних відходів, а також предметів побуту, відпрацьованих електротоварів та небезпечних відходів. Це передбачає необхідність проведення психологічно-інформаційної роботи серед населення, будівництва майданчиків для збору даних відходів, розробки плану щодо їх збору та визначення можливостей утилізації. Співвідношення між викидами від стаціонарних джерел та пересувних засобів (автотранспорту) у 2015 -2017 рр. склало 39,8-47,2 % та 62,2-52,8 % відповідно. Ці дані свідчать про те, що одним із пріоритетів для регіону залишається проблема зниження викидів у атмосферне повітря автомобільним транспортом.

Однією з основних характеристик техногенного навантаження (ТН) на територію області є рівень навантаження на повітряне середовище, який визначається за обсягами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, віднесених на 1 км території районів області (табл. 1).

Прогнозування перспектив у галузі екології не викликає реальних сподівань на раціональне природокористування. Насиченість території України промисловими комплексами шкідливо впливає на екологічну ситуацію в країні. Пріоритетний розвиток важкої індустрії призвів до екстенсивного використання природних ресурсів і їх прискореного вичерпання. Так, дефіцит енергетичних ресурсів поставив Україну в залежність від інших країн. Однак і вона вже вичерпує їх і скорочує видобування палива.

На нашу думку, є багато раціональних та ефективних рішень для вирішення екологічних проблем, наприклад: потрібно ввести штрафні санкції в сумі від 3 до 5 тис. грн або відпрацювання громадських робіт у випадку

першого порушення (при порушенні вимог щодо охорони середовища перебування і шляхів міграції, переселення, акліматизації та схрещування диких тварин, невжиття заходів щодо запобігання загибелі диких тварин, погіршенню середовища їх перебування та умов міграції або добування диких тварин, які зазнають лиха), або 20 -25 тис. грн та до позбавлення волі від 1 до 3 років (умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави та об'єктів природно-заповідного фонду, вчинені шляхом підпалу або іншим загально небезпечним способом, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки).

Таблиця 1

Характеристика техногенного навантаження на територію Полтавської області

Райони	Показник ТН	Райони	Показник ТН
Чорнухинський	0,7	Пирятинський	1,8
Семенівський	0,8	Зіньківський	1,8
Миргородський	0,85	Гребінківський	1,83
Лубенський	0,9	Машівський	1,85
Козельщинський	0,9	Полтавський	1,9
Кобеляцький	1,2	Хорольський	1,9
Чутівський	1,25	Решетилівський	1,9
Глобинський	1,3	Новосанджарський	1,9
Оржицький	1,4	Карлівський	2,8
Кременчуцький	1,5	Великобагачанський	2,8
Котелевський	1,8	Шишацький	3,1

Джерело: [3]

Слід запровадити практику екологічного патрулювання. Для цього створити в м. Полтава та населених пунктах області відповідну службу, аби зберегти місто від екологічних проблем та розростання їх до рівня екологічної катастрофи. Місцеві жителі мають змогу скористатися інструментом публічного управління – подання петиції, оформити її та зібрати підписи для її реалізації. Також доречним є створення відповідних громадських організацій та виховання нового освіченого покоління, інформування людей, залучення засобів масової інформації.

Як висновок можна сказати, проблеми, що існують в області, – спільні, і їх вирішення залежить не лише від влади, але і від свідомості місцевих жителів. Усвідомлення рівня екологічних проблем та бажання жити у чистому, охайному середовищі – перший крок до їхнього розв’язання. Наступним етапом у вирішенні цього питання має стати тісна співпраці органів місцевого самоврядування, Державної екологічної інспекції та громадськості для пошуку оптимальних шляхів подолання негативних наслідків безвідповідальної поведінки громадян та попередження причин такої діяльності.

Література:

1. Про Концепцію сталого розвитку України : Закон України від 25.04.2001 № 3234. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1566/> (дата звернення: 23.11.18.).
2. Царенко О., Несветов О., Кадацький М. Основи екології та економіка природокористування: Навч. посібн. для студ. вузів. К., Університетська книга, 2016. 399 с.
3. Шубова Л.Я., Каменовська І. Я. Проблема забруднення навколишнього середовища // Екологія і промисловість. 2016. № 12. С. 34-39.